

DOST' MAMO!

PREBERITE, DA NE BOSTE REKLI: "NISMO VEDELI!"

Znana je zgodba o Judih v Varšavskem getu. Do njih so prihajale srhljive zgodbe, da jih vlaki vozijo v koncentracijska taborišča, kjer jih bodo zastrupili s plinom in sežgali v pečeh. Večina tega ni verjela. Kdo bi lahko kaj tako zverinskega storil sočloveku sredi civiliziranega 20. stoletja?! Nekega reveža, ki je pobegnil iz taborišča, da bi sporočil grozljivo resnico, so celo do smrti pretepli, češ da širi paniko! Kljub slabim izkušnjam z nacističnim režimom, ki jih je razlastnil, razčlovečil, strpal v smrdljiva geta... so raje verjeli Goebbelsovi propagandi, da jih bodo vlaki odpeljali iz prenatrpanih getov na deželo, med cvetoča polja in travnike, kjer ni pomanjkanja in bombardiranj. Tam naj bi pomagali kmetom, ter na varnem dočakali konec vojne...

S podobnimi problemi se srečujemo v Eko krogu, ko poskušamo širiti resnico o t.i. "alternativnih gorivih" v cementarni Lafarge. Nihče ne mara slabih novic. Taki smo. Raje verjamemo lepim lažem. Preveč Zasavcev si še vedno zatiska oči – nočejo videti grozljivih dejstev. Vse več je sicer takih, ki ne nasedajo več Lafargevem propagandnem stroju. Prepričani smo, da čez pet let ne bo več nikogar, ki bi dvomil, da sežiganje nevarnih odpadkov, ki jih zavajajoče imenujejo "alternativna goriva", pomeni za Zasavje grozljivo ekološko katastrofo. Ampak čez pet let bo prepozno! Vsak dan je lahko usoden. Lafarge nas s svojimi "alternativnimi gorivi" zastruplja že več kot poldrugo leto. Strupi iz njihovega dimnika počasi prodirajo v vse pore našega okolja – v hrano, vodo, v pljuča naših otrok... samo vprašanje časa je, kdaj se jih bo v naših telesih nabralo toliko, da bo prišlo do katastrofe!

Vlada je Lafargu odobrila sežig kar 100 ton odpadnih olj, plastike in gum dnevno. Dovolila je izpuste, ki močno presesegajo v Evropi dovoljene standarde za sežigalnice odpadkov. Agencija za okolje (ARSO) je ignorirala evropske direktive in Lafargu dovolila kar 3-krat večje onesnaževanje s prahom, kot to dovoljujejo standardi EU za sežigalnice, z dušikovimi oksidi nas lahko dušijo v obsegu 4 sežigalnic, z rakotvornim benzenom v obsegu 5 sežigalnic, in s skupnim organskim ogljikom v obsegu kar 20(!) sežigalnic odpadkov. Koliko v zrak spuščajo najbolj nevarnih strupov – dioksinov in furanov (ti nastajajo ob sežiganju plastike), lahko samo ugibamo. V postopku izdaje dovoljenja Lafargu za sežig odpadkov smo našli kar 42 napak in 31 nedoslednosti. Med drugim so najete "znanstvene inštitucije" izračunale, da vplivno območje izpustov sega samo 500 m od dimnikov! Potem so se še zlagali, da v tem območju ni stalnih prebivalcev. Občina Trbovlje jim je pritrčila in s tem zatajila 38 občanov. Poleg tega Lafarge nadzoruje sežig odpadkov iz stavbe, ki nima uporabnega dovoljenja. Da je bil postopek izdaje okoljevarstvenega dovoljenja nepravilen, nam je potrdil celo evropski komisariat za okolje ter varuhinja človekovih pravic. Prav vsaka od teh 42-ih napak bi morala privedi do preklica dovoljenja za sežig odpadkov! Pa se ne zgodi nič!

Gotovo se sprašujete kako je to mogoče? Morda se odgovor skriva v dejstvu, da se tudi TET že več let pripravlja na sežiganje odpadkov, da je nameravalo Gorenje na Nasipih postaviti sežigalnico barvil in lakov, da se je za podoben obrat zanimalo tudi podjetje Kemis... Umazana tehnologija se skupaj z nevarnimi odpadki seli v Zasavje, medtem, ko sposobni kadri bežijo! Država se je odločila, da našo regijo žrtvuje! Da iz Zasavja naredi veliko smetišče Evrope. Pri tem pa pozabila, da tu živimo ljudje!

Čas ni naš zaveznik – sežiganje nevarnih odpadkov se mora končati TAKOJ!!!

Pri tem potrebujemo VAŠO(!) pomoč!

V sredo 10.11.2010 ob 17. uri

bomo pred stavbo slovenske vlade

protestirali proti sežiganju odpadkov v Zasavju.

Mogoče bo to najpomembnejša stvar, ki ste jo storili zase in za svoje otroke!

Bodite zraven!

Kako je s tem v resnici?

V zadnjih letih se je okoli Eko kroga in njegovih motivov zakaj se upiramo sežiganju odpadkov v Lafargeu, spletlo veliko dezinformacij. Večina jih je lansirana s strani propagandnega stroja Lafarge cementa. Eko krogu so prilepili sloves ekoloških fanatikov, ki v življenju nimajo početi česa pametnejšega kot da se trudijo zapreti Lafarge cement in poslati njihove delavce na cesto. Resnica ni tako enostavna in je usodna za vse prebivalce Zasavja. Zato izkoriščamo to priložnost, da vam pojasnimo namen našega delovanja. Da naše trditve držijo, se lahko prepričate sami. Vse navedene podatke je enostavno preveriti bodisi na internetu, v strokovni literaturi... ali pa vprašajte kar vašega osebnega zdravnika. Nato pa dobro razmislite!

Če boste presodili, da je ekološko stanje v Zasavju alarmantno, se nam pridružite na protestu. Mogoče bo to najpomembnejša stvar, ki jo boste storili zase in za svoje otroke!

Eko krog želi zapreti cementarno!

NIKAKOR! Mi zahtevamo, da Lafarge preneha sežigati odpadke in preide na goriva, ki so okolju manj škodljiva!

Pri tem niso sporni samo odpadki kot so plastika, gume, odpadna olja, pač pa tudi petrolkoks, ki je

Trbovelj in precej iz Hrastnika. Pravzaprav je bil Eko krog ustanovljen v Trbovljah, od koder pa je bil dobesedno izgnan leta 2003 s strani trboveljske občine in je zato zatočišče našel na meji, v Ravenski vasi, ki je zaradi bližine cementarne najbolj prizadeta.

Okoljevarstveniki so plačanci zagorskega župana, ki bi rad škodoval Trboveljčanom iz zavisti, ker sami nimajo tako dobre tovarne kot je Lafarge cement.

Člani Eko kroga se zavestno distanciramo od politike. Nihče od nas za tisoče ur dela, ki smo ga vložili v razkrinkavanje Lafargea in državnih uradnikov, ni prejel niti evra. Naši interesi so povsem sebični - želimo zdravje in dostojno prihodnost zase in svoje potomce. Občina Zagorje in njen župan

Fotografija dobro prikazuje kako zračna inverzija ne dovoli izpustom, da bi se širili v atmosfero. Ves dim ostane v Zasavju.

odpadek pri proizvodnji nafte, katerega Lafarge uporablja namesto premoga od leta 2003. Po uvedbi petrolkokska so emisije rakotvornega benzena poskočile na 3,6-kratno vrednost! Po zadnjih navedbah Agencije RS za okolje (ARSO) za leto 2009 je Lafarge daleč največji onesnaževalec z benzenom v Sloveniji. Lani so ga v zrak izpustili kar 2614 kg kljub temu, da so obratovali samo pol leta! Za primerjavo: ETI Izlake, ki je na tej neslavni lestvici drugi med zasavskimi podjetji, je lani v zrak izpustil "samo" 15 kg benzena, oz. 170-krat manj kot Lafarge. Očitno ni naključje, da je v Sloveniji največ levkemije prav v Zasavju.

S kakšno pravico se Zagorjani vtikajo v zadeve Trboveljčanov?!

S kakšno pravico jim to lahko kdorkoli prepove?! Zaradi zračnih tokov večino strupenih plinov iz Lafargea prinese na območje Zagorja. Stanje je nevdržno in Zagorjane boli, da so njihovi sosede tako brezbržni za te probleme. Eko krog seveda niso samo Zagorjani. Več kot tretjina članov je iz

počneta tisto, kar je njuna dolžnost - ščitita vitalne interese občanov. Žal v preteklosti tega ne bi mogli trditi za vodstvi ostalih zasavskih občin.

Zakaj se Eko krog ukvarja samo z Lafarge cementom, ko pa imamo v Zasavju tudi druge velike onesnaževalce?

Na žalost imamo v Zasavju res veliko resnih onesnaževalcev. To je razlog več, da ne dovolimo še dodatnega vnosa novih onesnaževal! Ne skrivamo, da je bil povod za ustanovitev Eko kroga prav nasprotovanje sežiganju odpadkov. **Trdimo, da je Lafarge daleč najbolj nevaren onesnaževalec v Zasavju** (in verjetno v vsej Sloveniji). Izgradnjo odžveplevalne in deNOx naprave so res zmanjšali emisije žveplovih in delno dušikovih oksidov, s sežiganjem nevarnih odpadkov pa v okolje vnašajo nova, bistveno nevarnejša onesnažila kot so dioksini, PCB-ji in težke kovine. Zahtevamo, da Lafarge cement preide na bolj čista goriva! IGM Zagorje, ki se ukvarja s sorodno dejavnostjo, je že pred časom prešel na zemeljski plin, pa kljub temu dobro posluje tudi v času krize. Lafarge bi zlahka preživel

in ustvarjal lastnikom zavidljive dobičke tudi brez kurjenja odpadkov!

Opažamo, da se v mnogih tovarnah sploh ne zavedajo, kaj vse spuščajo v okolje. Ko jih na to nekdo opozori in z argumenti obrazloži, se trudijo probleme čimprej odpraviti. Zavedajo se namreč, da so prav oni in njihovi delavci najbolj izpostavljeni tem strupom. Ljudje zaposleni v teh tovarnah namreč živijo v Zasavju, tu vzgajajo svoje otroke in zavedajo se, da noben denar ne more odtehtati zdravja. Nasprotno je pri Lafargeu. Njim smo argumente predstavili že nešteto krat, vendar lastniki žal ne živijo v Zasavju in jim je čisto vseeno za tukajšnje ljudi. Oni zahtevajo dobiček ne glede na žrtve!

Ampak Lafarge trdi, da ne sežigajo odpadkov, ampak alternativna goriva!

Še eno zavajanje! Sežigajo avtomobilske gume, plastiko, odpadna olja... Je to kaj drugega kot odpadki?! In to še posebej nevarni odpadki, saj pri sežiganju teh snovi nastajajo nekatere izmed najbolj strupenih snovi, kar jih pozna človeštvo. Izraz "alternativna goriva" je reklamni izraz, ker se lepo sliši. V uradnih dokumentih se ne pojavlja, v Angliji pa je bil celo sodno označen kot zavajajoč (primer Cemfuel).

Ampak gume in plastika so narejeni iz nafte? Ali ni to tako, kot da bi kurili nafto?

Sploh ne! V proizvodnji gume in plastike se osnovnim surovinam dodajajo snovi, s katerimi se dosežejo zahtevane lastnosti. Mnogi od teh dodatkov vsebujejo halogene elemente in težke kovine. Pri gorenju gume in plastike nastajajo dioksini in furani. To so rakotvorne, mutagene (dedne spremembe) in teratogene snovi (deformacije zarodkov) ter sodijo med najhujše človeštvu znane strupe. Dioksini in furani v naravi ne razpadajo, ampak se kopičijo v živih organizmih. Izločijo jih lahko samo ženske, preko placente ali z mlekom - na svoje otroke! Težke kovine, ki s plastiko, gumami ali kakšnimi drugimi odpadki vstopijo v rotacijsko peč, imajo samo dva izhoda: ali se vgradijo v cement ali pa skupaj s prašnimi delci izstopijo iz dimnika. Skupaj s prašnimi delci vstopajo v pljuča in naprej v človeška tkiva. Težke kovine se kopičijo v organih in jih na različne načine poškodujejo. V izpustih cementarne najdemo: živo srebro, talij, svinec, nikelj, kadmij, baker, arzen, krom, mangan, kadmij... Mnogi od teh elementov so rakotvorni.

Ampak Lafarge trdi, da je v njihovih pečeh temperatura tako visoka, da dioksini razpadajo!

Še eno zavajanje! Po podatkih USEPA (Okoljska agencija ZDA) je emisija dioksinov iz cementarn, ki so sežigajo nevarne odpadke, do 75-krat višja kot v cementarnah, kjer odpadkov ne sežigajo. Izpuste dioksinov merijo v Lafargeu enkrat letno, a po predhodni najavi - predstavljajte si, da bi vam policija merila hitrost na cesti le po predhodni najavi. V izhodnih plinih trboveljske cementarne so izmerili tako dioksine kot tudi furane, kar jasno kaže, da niso razpadli.

PREBERITE, DA NE BOSTE REKLI: "NISMO VEDELI!"

Lafarge nas zastuplja z rakotvornim benzenom v obsegu 5 sežigalnic, in s skupnim organskim ogljikom v obsegu kar 20(!) sežigalnic odpadkov.

Ampak v cementarni imajo čistilno napravo, ki preprečuje izpust nevarnih snovi!

Cementarna dimne pline pred izpustom v zrak delno očisti žveplovega dioksida in dušikovih oksidov, vendar so emisije še vedno velike. Pri tem moramo poudariti, da je elektrofilterski filter za prah nezanesljiva naprava, ki pogosto odpove. Ob izpadih se izpusti prahu (in z njim vseh drugih kancerogenov) lahko povečajo celo za 100-krat in več! Takrat Lafarge prekine objavo rezultatov meritev na svoji spletni strani in objavi, da proizvodnja ne obratuje (oziroma, da gre za zastavitev ali zagon). **Posebni filtri za benzen in druge organske spojine, težke kovine, dioksine in furane, pa Lafarge sploh nima!**

Ampak včasih se je iz cementarne bolj kadilo!

Kurjenje premoga je povzročalo večje izpuste prašnih delcev in žveplovega dioksida tudi zato, ker cementarna še ni imela čistilnih naprav zanje. Snovi, ki nastajajo pri kurjenju odpadnih olj, plastike in gum se manj vidijo. Na žalost pri takšnem kurjenju nastajajo bistveno bolj nevarni strupi, kot pri sežiganju klasičnih kuriv. Ti strupi končajo v naših pljučih, v rastlinah in živalih, v naši hrani, ali pa na tleh, kjer sčasoma preidejo v podtalnico.

Zakaj je naše okolje še posebej neprimerno za sežigalnice?

Sežiganje odpadkov je najslabši možni način, da se odpadkov znebimo! Kurjenje odpadkov v neprežračenih zasavskih dolinah, kjer zračni tokovi vse izpuste potisnejo nazaj proti tlem, pa je norost.

Ampak Lafarge trdi, da je sežiganje odpadkov najboljši možni način, da se jih znebimo.

Z vidika dobičkonosnosti za kapitaliste je to res. Pri klasičnih sežigalnicah po sežigu ostane približno 30% zelo strupenega pepela, ki ga je treba shraniti na posebnih odlagališčih za nevarne odpadke. In to ni poceni! Pri cementarnah ostankov enostavno ni, ker se strupeni pepel vgradi v cement. Kar pomeni, da boste skupaj z vrečo t.i. "zelenega cementa" kupili tudi znatno količino zelo strupenih snovi.

Tem strupom so izpostavljeni delavci v gradbeni industriji, pa tudi ljudje, ki v hišah iz tega cementa živijo! Razmislite o tem, ko boste kupovali naslednjič kupovali Lafargeov "Zeleni cement"! Z ekološkega vidika sežiganje odpadkov ne rešuje ničesar. Ravno nasprotno! Če pokurite 100 ton plastike, mora nekdo drug proizvesti 100 ton nove plastike. Če bi teh 100 ton plastike reciklirali, potem ne bi bilo treba proizvajati nove in brez zaslužka bi ostal tako Lafarge kot tudi proizvajalci plastike.

Kakšna je torej rešitev problema odpadkov?

Pravzaprav je edini mogoči način reševanja odpadkov ta, da se jih proizvaja manj. Večina izdelkov iz plastike je nepotrebnih. Spomnimo se poceni kitajskih igračk, ki že v najkrajšem času končajo v smeteh ali gore nepotrebne plastične embalaže, ki jo kupujemo vsak dan in bi jo bilo mogoče brez večjega truda zamenjati s povratno embalažo. V tujini že obstajajo ekološke trgovine, ki prodajajo izdelke brez embalaže (samo izjemoma uporabljajo papirno in povratno stekleno embalažo) - takšne so bile pred 40 leti praktično vse trgovine! Tak način bi omogočil veliko novih delovnih mest (predvsem v trgovini), kar spet ni v

Nekateri odgovorni menijo, da je treba problem onesnaževanja v Zasavju reševati celovito, da bi bilo teba o tem narediti novo študijo... DOVOLJ JE BILO ŠTUDIJI! Narejenih jih je bilo že veliko in vse so pokazale, da je zdravje Zasavcev porazno. Študije trajajo več let in z njimi si onesnaževalci kupujejo čas. Ne moremo si privoščiti čakanja! Probleme je treba reševati TAKOJ in sicer posamično- enega za drugim. Najprej pa je treba rešiti najbolj kritičen primer, ki je nedvomno Lafarge cement.

interesu lastnikov, saj več delavcev pomeni manjše dobičke. Ta problematika je zelo široka in je na tem mestu ne moremo obdelati. Vabimo vas, da se o njej poučite na katerem od predavanj, ki jih organiziramo. Vsekakor pa velja, da lahko svet očistimo tako, da začnemo čistiti pred svojim pragom!

Zakaj nekatere "ekološke" organizacije pravijo, da je sežiganje odpadkov sprejemljivo?

Noben resen ekolog tega ne bi rekel! Okoli odpadkov se vrtijo veliki denarji. S tem denarjem sežigalnice ustanavljajo svoje "ekološke" organizacije in društva in najemajo „strokovnjake“, ki potem z njimi trobijo v isti rog in zavajajo ljudi.

Dioksini in furani v naravi ne razpadajo, ampak se kopičijo v živih organizmih. Izločijo jih lahko samo ženske, preko placente ali z mlekom - na svoje otroke!

Lafarge daje kruh mnogim domačinom.

Preden je leta 2002 Lafarge prevzel cementarno, je bilo tam zaposlenih 314 ljudi. Po Lafargeovih lastnih navedbah jih bo v cementarni do konca leta 2010 zaposlenih samo še 140. Lafarge Cement je eno najbolj dobičkonosnih podjetij v Sloveniji in ne zmanjšuje števila delavcev zaradi slabega finančnega stanja. Lafarge zmanjšuje število delavcev zaradi večjega dobička!

Ampak kaj, če Lafarge zapre Cementarno v primeru, da ne bo smel več kuriti odpadkov?

To bi bilo skrajno nelogično! Lafarge je v Cementarno vložil veliko denarja. Poleg tega je cementarna vedno ustvarjala visoke donose (dovolj visoke, da bi lahko odžveplevalno napravo zgradili že pred davnimi desetletji). **Leta 2008, ko še niso kurili odpadkov, je 184 zaposlenih ustvarilo skoraj 8 milijonov evrov dobička** (vir: AJPES). Primerjajmo ta rezultat z drugo uspešno zasavsko firmo ETI Izlake, kjer je 1288 zaposlenih v istem letu ustvarilo 1,1 milijona evrov dobička. Dobiček na zaposlenega je bil v Lafargeu kar 40-krat višji kot v ETI Izlake! Le zakaj bi zapirali tako dobičkonosno podjetje?

Ampak moj sosed Jože, ki dela v cementarni, je tako fajn človek. Ne bi mu hotel škodovati!

Jožetu boste s svojo prisotnostjo na protestu še najbolj pomagali! Prav zaposleni v Lafargeu so najbolj izpostavljeni strupom. V strahu za svoja delovna mesta si seveda ne upajo dvigniti glasu in protestirati, zato moramo mi to storiti namesto njih toliko bolj glasno. Lafarge svoje delavce uporablja dobesedno kot talce ("če ne prenehate sitnariti zaradi onesnaževanja, bomo začeli odpuščati delavce"), zato so v nenehnem strahu za svoja delovna mesta.

Ampak Lafarge pravi, da so cementarne, ki ne sežigajo odpadkov, nekonkurenčne in obsojene na propad.

Prav Lafarge je bil tisti, ki je izumil kurjenje nevarnih odpadkov v cementarnah, čemur so zaradi konkurenčnosti morali slediti tudi ostali. Zato je hinavska trditev, da mora sežigati odpadke, ker jih tudi vsi ostali. Lafarge je ena največjih multinacionalk. Njegovi lobisti imajo velik vpliv na politike (zelo lep primer so slovenski politiki in pa Hillary Clinton). Če bi hoteli, bi lahko (ob glasni podpori ekologov) uveljavili zakon, ki v EU ne bi dovoljeval prodaje cementa, nastalega iz sosežiga odpadkov. S tem bi sebe zaščitili pred "neložalno" konkurenco, nas pa pred strupi. EU pozna na stotine podobnih protekcionističnih zakonov tako v kmetijstvu kot v industriji. Seveda Lafargeu to ne pade na pamet, saj je sežiganje odpadkov preveč dobičkonosno! V Trbovljah se proizvodnja cementa zadnja leta vztrajno manjša, kurjenje odpadkov pa povečuje. Zadnje leto cementarna cement celo uvažala! Očitno je proizvodnja cementa samo še izgovor za sežiganje odpadkov.

Ampak saj imamo državo, Ministrstvo za okolje in prostor ter ARSO, ki nas morajo ščititi pred takimi onesnaževalci!

To je zgodba zase. Državne službe, ki naj bi ščitile državljane in naravo pred brezvestnimi dobičkarji, so klonile pod pritiski kapitala in zakulisnih igr. Gotovo ste že slišali publico »delovanje Cementarne je v skladu z vso veljavno zakonodajo, standardi in zahtevami«.

Grozljivo je, da je to celo blizu resnice! Agencija RS za okolje je prirojila pravila o dovoljenih izpustih škodljivih snovi posebej Lafargeu na kožo. In to na absurdno visoke vrednosti, ki bistveno odstopajo od dovoljenih standardov, ki veljajo v državah EU za sežigalnice odpadkov. S tem grobo kršijo Direktivo 2000/76/ES, ki v 27. členu izrecno navaja: »So-sežiganje odpadkov v napravah, ki v prvi vrsti niso namenjene sežiganju odpadkov, v delu odpadnih plinov, ki nastanejo pri takem sosežigu, ne bi smelo povzročiti večjih emisij onesnaževal, kot so dovoljene za namenske sežigalnice, in naj bi zato zanj veljale ustrezne omejitve«. Navkljub tej direktivi, pa je ARSO Lafargeu dovolil kar **3-krat večje onesnaževanje s prahom, kot to dovoljujejo standardi EU za sežigalnice, z dušikovimi oksidi nas lahko dušijo v obsegu štirih sežigalnic, z rakotvornim benzenom v obsegu petih sežigalnic in s skupnim organskim ogljikom v obsegu kar dvajsetih(!) sežigalnic odpadkov!** Glede emisij ogljikovega monoksida pa Lafarge Cement celo nima omejitev! Po drugi strani bomo davkoplačevalci na račun nespoštovanja evropske zakonodaje o dovoljenih izpustih, samo za lansko leto plačali več kot 100 milijonov evrov kazni! Adijo pamet! Kdo ima od tega korist?

Na pomoč Ministrstva za okolje in prostor Zasavčani ne moremo računati. Kot že kdaj v zgodovini, bomo morali v revirjih znova vzeti stvari v svoje roke!

Ampak sežigalnice imajo na Dunaju postavljeno kar sredi mesta! Pomeni, da sežigalnice le niso tako nevarne!

Sežigalnica Spittelau na Dunaju je vzorčen primer, narejen s strani zagovornikov sežiganja odpadkov. Deluje po najvišjih standardih ter dejansko nima dramatičnega vpliva na okolje. Njen sistem sofisticiranih filtrov v ozračje izpusti minimalne količine strupov. Toda (reklamno) obratovanje takšne sežigalnice je zelo drago in prinaša lastnikom izgubo. Narejena je samo kot vzorec, da je ta tehnologija lahko varna. A žal se varnostni standardi večine ostalih sežigalnic z njo ne morejo primerjati. **Sploh pa je ne moremo primerjati s sežiganjem v cementarni Lafarge! To je, kot bi primerjal rolls-royca in starega, izdelanega trabanta!** Za razliko od pravih sežigalnic cementarne nimajo praktično nobenih filtrov, ki bi zmanjševali izpust strupov v ozračje. **Cementarna ni primerna za sežiganje odpadkov. Pika!**

Zakaj se enostavno ne preselite, če vas to tako moti (in pustite ostale, ki jih to ne moti, pri miru)?

Izselitev ne pride v poštev! S kakšno pravico pride neko tuje podjetje in nas podi iz naših domov?! Tudi, če bi se kdo hotel preseliti, komu naj proda svojo nepremičnino? In za kakšno ceno? Za ceno solidnega stanovanja v Zasavju bi si lahko kupil kvečjemu garažo v Ljubljani. Sicer pa - kdo bi sploh hotel kupiti nepremičnino v bližini sežigalnice? Nizko ceno nepremičnin kaže tudi izračun GURS, ki smo ga pred tedni dobili na dom. Realno pa je cena naših domov še bistveno nižja! Torej niste oškodovani samo z leti življenja in slabim zdravjem - tudi finančno vas „privilegij“, da živite v Zasavju drago stane.

Poleg padca vrednosti nepremičnin, umazane tehnologije povzročajo tudi beg možganov. Tehnološko napredna podjetja se takih okolij izogibajo v širokem loku. Vsi strokovnjaki in tisti, ki si to lahko privoščijo, bodo poiskali zaposlitev drugje. Po drugi strani se v taka okolja naseljuje najbolj umazana industrija, ki izkorišča delavce s slabimi plačami in obupnimi pogoji dela. Ostajajo reveži, ki nimajo drugih možnosti.

Danes ni več nobenega dvoma - Lafarge bo nekoč moral prenehati sežigati odpadke. Če ne prej, pa takrat, ko bodo posledice njihovih dejanj postale tako katastrofalne, da tega niti naša vlada ne bo mogla več spregledati. Ampak takrat bo prepozno! O skrajno sumljivih okoliščinah, v katerih sta ARSO in MOP cementarni izdala dovoljenje in o vsebinskih ter proceduralnih napakah v dovoljenju smo zbrali več kot dovolj dokazov. Na sodišču na obravnavo čaka tožba in nobenega dvoma ni, da se bo končala v naš prid. Žal pa čas ni na naši strani. Sodišča počasi meljejo, mi dihamo strupe, Lafarge pa kuje dobičke. To lahko traja še leta in mi nimamo tega časa. **SEŽIGANJE ODPADKOV SE MORA KONČATI TAKOJ!**

Spomnimo našo vlado, da so rdeči revirji vedno bili in vedno bodo revolucionarno srce Slovenije ter da s svojim prispevkom k nastanku, obstoju in razvoju države nika-kor nismo zaslužili degradacije v sežigalniško regijo in obsodbe na počasno umiranje. Dokažimo naši vladi, da potomci knapov še vedno znamo stopiti skupaj, kadar gre za pravo stvar - kadar gre za našo prihodnost in prihodnost naših otrok.

Pravkar je bil končan raziskovalni projekt »Zdravje za Zasavje«. Izvedli so ga: Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana skupaj s Katedro za javno zdravje Medicinske fakultete Ljubljana in

Onkološkega inštituta Ljubljana ob sofinanciranju Ministrstva za zdravje, vseh treh zasavskih občin in Regionalnega centra za razvoj. V zaključnih ugotovljajo: Kronične bolezni dihal otrok na bolj onesnaženih območjih zasavskih občin so 2,5-krat pogostejše kot pri otrocih, ki živijo na manj onesnaženih območjih. Največje tveganje za obolenost za rakom je v območju 2 (dveh) kilometrov od vira onesnaževanja. To so potrdile raziskave v preteklem obdobju pri prebivalcih, ki živijo v bližini Steklarne, Tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku, Termoelektrarne Trbovlje in Lafarge Cement. **Ugotovitve študije prikazujejo obolenja v času, ko v Zasavju še niso sežigali nevarnih odpadkov. Z dovoljenjem, da Lafarge Cement lahko sežiga tudi nevarne odpadke, lahko v prihodnjih letih pričakujemo še mnogo slabše zdravstveno stanje Zasavčanov.**

Prav zato smo zasavski zdravniki in farmacevti v juniju 2009 oblikovali Pismo pobude in podpore, naslovljeno na župane in svetnike treh zasavskih občin. Obvestili smo jih, da že več let opazamo, da se število obolelih zaradi raka in kroničnih bolezni dihal povečuje. Breme izpušnih plinov pri sežiganju nevarnih odpadkov pa bo nas in predvsem naše potomce zagotovo še bolj prizadelo. Največja nevarnost v prihodnje so obolenja zaradi vplivov rakotvornih substanc (benzena, dioksina, furana, težkih kovin...), ki morijo počasi, a zanesljivo. Te snovi se v telesu kopičijo (bioakumulirajo) dolgo časa. Najbolj ranljivi so razvijajoči notranji organi otrok, ker le-ti mnogo časa preživijo na prostem.

Ženske, bodoče matere, pa bodo v večjem številu rojevale prizadete otroke, ker ti strupi prehajajo že v času nosečnosti preko materine krvi v plod.

Rudi Zupan, dr. med.

Podatki iz študije »Zdravje za Zasavje« kažejo, da ima povprečen prebivalec Trbovelj skoraj 3-krat več možnosti, da bo umrl pred starostno penzijo, kot prebivalec Logatca.